

Pestprotocol Jansenius de Vriesschool

Juni 2011

Doelstelling

Alle leerlingen moeten zich in hun basisschoolperiode vrij en veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar de "F.H. Jansenius de Vriesschool" te gaan.

Toch komt pesten helaas op iedere school voor. Het is een probleem dat we op school serieus aanpakken.

Hieraan zijn enkele voorwaarden verbonden:

- Het pesten moet als probleem gezien worden door alle betrokkenen (leerlingen, leerkrachten en ouders/verzorgers).
- School moet proberen pestproblemen te voorkomen. Pesten moet bespreekbaar worden gemaakt.
- Als pesten optreedt moeten leerkrachten en ouders/verzorgers stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig.
- Op de school is een vertrouwenspersoon aanwezig.

Het probleem dat pesten heet:

- ✓ Altijd bijnaam, nooit de naam van de leerling
- ✓ Een klasgenoot telkens de schuld geven
- ✓ Beledigen
- ✓ Isoleren, buitensluiten

- ✓ Buiten school opwachten
- ✓ Slaan, schoppen
- ✓ Spullen afpakken, verstoppen, vernielen
- ✓ Bedreigen
- ✓ Schelden, schreeuwen

Oorzaken van het pesten kunnen zijn:

- ✓ Problematische thuissituatie
- ✓ Buitengesloten voelen
- ✓ Voortdurend in een niet passende rol geduwd worden
- ✓ Voortdurende strijd om macht in de klas
- ✓ Zich minder voelen dan de rest
- ✓ De baas willen spelen

Een pestprotocol alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen zodat het ook preventief kan werken. Daarom gaan we deelnemen aan het zogenoemde 'Kiva'-project om pestgedrag te verminderen. Onderdeel hiervan is een onderzoek naar pestgedrag bij ons op school dat wordt uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen. De belangrijkste voorwaarde om tot ontwikkeling te komen is veiligheid. Kinderen moeten zich geborgen en thuis voelen op de "F.H. Jansenius de Vriesschool". Wij proberen, binnen onze mogelijkheden, het gebouw, het terrein en wat erop en erin is, zo goed mogelijk in te richten. Daarnaast benaderen de leerkrachten de kinderen zodanig dat het zelfvertrouwen van kinderen wordt gestimuleerd.

Dit komt naar voren in:

- het houden van wekelijkse groeps gesprekken,
- adequaat optreden van leerkrachten bij ongewenst gedrag,
- aandacht geven aan en stimuleren van positief gedrag,
- serieus omgaan met klachten van kinderen,
- bewust aandacht besteden aan sociale vaardigheden.

In de school zijn duidelijke regels en afspraken. Deze zijn nodig om sociale omgang in en buiten de lessen goed te laten verlopen en om kinderen structuur en helderheid te bieden. Deze regels zijn geen strak keurslijf. De kinderen moeten binnen deze regels op eigen wijze (leren) werken en functioneren. Als kinderen zich niet aan de bekende afspraken houden worden ze daar op aangesproken. Naast schoolregels, de zogenoemde 'kapstokregels', worden er per groep afspraken gemaakt samen met de kinderen. Dit zijn afspraken over hoe je met elkaar omgaat. Ze zijn bedoeld om een klimaat van veiligheid te scheppen en om pestgedrag te voorkomen of vroegtijdig aan te pakken.

Vijf kapstokregels zijn:

- Op het plein wil iedereen fijn kunnen spelen.
- We helpen elkaar als het kan en als het mag.
- Als het rustig is kunnen we beter werken.
- We zijn zuinig op onze spullen en die van een ander.
- Voor groot en klein zullen we aardig zijn.

Door zorgvuldig met de regels om te gaan willen we de leerlingen bewust maken van hun houding ten aanzien van de materialen en de anderen om zich heen.

In de groepen 3 t/m 8 wordt indien nodig gewerkt met Taakspel. Taakspel is bedoeld om de taakgerichtheid bij het zelfstandig werken van kinderen te verbeteren, maar Taakspel biedt daarnaast ook de mogelijkheid te letten op het hanteren van gemaakte afspraken en regels, besteedt aandacht aan sociale vaardigheden en stimuleert positief gedrag.

Naast Taakspel en de kapstokregels gaan we schoolbreed in september 2011 starten met 'Goed Gedaan'. Een lesmethode waarin sociale vaardigheden en omgangsvormen centraal staan. Wij vinden het zeer wenselijk om hieraan structureel aandacht te geven. Ook ouders/verzorgers worden hierbij betrokken.

Belangrijke deelregels zijn:

1. Doe niets bij een ander kind wat jezelf niet prettig vindt.
2. Kom niet aan de ander als een ander dat niet wil.
3. Vraag, voordat je aan andermans spullen zit.
4. Gebruik de naam van de leerling.
5. Ben je kwaad, probeer pratend een oplossing te vinden. Lukt dat niet ga naar de meester of de juf.
6. Luister naar elkaar.
7. Vertel gerust als er iets gebeurt dat je niet prettig vindt of wat onprettig of gevaarlijk is voor de ander. Dat is geen klikken.
8. Praat met de leerkracht, je ouders/verzorgers en je vrienden als je gepest wordt.
9. Hoe iemand eruit ziet is niet belangrijk, wel hoe iemand met anderen omgaat.
10. Nieuwe leerlingen zijn welkom en worden vriendelijk en open ontvangen.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Stap 1: De leerlingen proberen het probleem zelf op te lossen.

Stap 2: De leerlingen komen er niet uit en zoeken hulp bij de leerkrachten.

Stap 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen de ruzie of pesterij op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesten of ruzie tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.

Stap 4: Bij herhaaldelijke ruzies of pesterijen neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest of ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking. De leerling schrijft onder begeleiding van de leerkracht zijn opmerkingen op de persoonlijke kaart. Ouders/verzorgers worden geïnformeerd.

Consequenties

Als er pestgedrag is vastgesteld en stap 1 t/m 4 leveren geen positief resultaat op, dan komen de volgende strafmaatregelen aan de orde. De leerkracht neemt duidelijk een stelling in. De straf is opgebouwd in 5 fasen, afhankelijk hoe lang de pester door blijft gaan met het pestgedrag en geen verbetering vertoont.

Fase 1:

- Gesprek (bewustwording wat een gepest kind wordt aangedaan).
- Afspraken maken met de pester over gedragsverandering (SMART: Specifiek/Meetbaar/Acceptabel/Realistisch/Tijdgebonden). Dit bespreken met de ouders/verzorgers en team. Bewaren in het leerlingendossier.
- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis zijn vertrokken.
- Een schriftelijke opdracht (bijvoorbeeld over de toedracht en de rol in het pestprobleem).

Fase 2:

Vervolggesprek met de ouders/verzorgers, als voorgaande acties op niets uitlopen. Aan de ouders/verzorgers wordt nadrukkelijk gevraagd mee te werken om een eind aan het probleem te maken.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld (zoals schoolbegeleidingsdienst, GGD, schoolmaatschappelijk werk).

Fase 4:

Er kan voor worden gekozen binnen de school een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en adviseren.

Begeleiding van een kind dat gepest wordt:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat hij/zij doet voor, na en tijdens het pesten
- Huilen of boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten inzien dat je ook op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie
- Het kind laten inzien waarom een kind pest
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van het kind benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter durft op te stellen
- Praten met de ouders/verzorgers (mits het kind dat wil!)
- Het gepeste kind niet overbeschermen en teveel in een uitzonderingspositie zetten ten opzichte van de rest van de groep, waardoor het pesten zou kunnen toenemen.

Begeleiding van de pester:

- Door er over te praten zoeken naar de oorzaken van het pesten of de ruzie (zoals de baas willen zijn, jaloezie, verveling, zich buitengesloten voelen, problemen thuis, onderpresteren)
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor het slachtoffer
- Excuses laten aanbieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten het slachtoffer heeft
- Kind leren niet meteen kwaad te worden, leren beheersen, de "stop-eerst-even-nadenken-houding" of een andere manier van gedrag aanleren
- Prijzen/belonen als het kind zich aan de regels houdt en/of een andere/betere manier van reageren toont
- Gesprek met de ouders/verzorgers, elkaar informeren en overleggen, inleven in het kind: hoe komt dit kind tot pesten?
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat samenwerking met ander kinderen leuk is
- Inschakelen hulp, zoals sociale vaardigheidstraining, jeugdzorg, huisarts.

Adviezen aan ouders/verzorgers:

Ouders/verzorgers van gepeste kinderen:

- Blijf in gesprek met uw kind
- Als pesten op straat gebeurt, niet op school, kunt u het best contact opnemen met de ouders/verzorgers van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken
- Pesten op school kunt u het best direct met de leerkracht bespreken
- Door complimentjes kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt
- Werk samen met de school, maar houdt de grenzen in de gaten, uw grenzen en ook die van school. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat u op school komt om eigenhandig een probleem voor uw kind op te lossen. De inbreng van u is het aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door school

Ouders/verzorgers van pesters:

- Neem het probleem serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat

Alle ouders/verzorgers:

- Neem ouders/verzorgers van gepeste kinderen serieus
- Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind om voor anderen op te komen
- Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet-gewelddadige manier.